

Naročnina listu: --

Celo leto . . . K 50--

Pol leta . . . , 26--

Cetrt leta . . . , 13--

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . , 66--

Posamezne številke

za širik stranih 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:

Maribor, Koroška ulica

št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznamam

se računajo po K 1.80

od enoredne poltrste:

pri večkratnih oznanih

popust.

„Straža“ izhaja v pon-

deljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more

govoriti vsak dan od

11. do 12. ure dopoldne.

10. številka.

Maribor, dne 3. februarja 1920.

Letnik XII.

Rusija — up Jugoslavije.

Ako pregledamo danes delo pariške konference, smo priznati, da so razne v Parizu narodom narekovane mirovne pogodbe zadovoljile le: Francoze, Angleže in najbrž tudi Italijane. Vsem drugim narodom pa, ki so pričakovali, zahtevali in prosili od pariških pogotovcev mir in pravičnost, se jim je naložila neznosno breme, ki je podžgalo v sreih teh narodov ogenj nevolje in pohlepa po maščevanju.

Pred vsem smo kruto varani ter razočarani v svojih prvotnih idealih združenja in osvoboditve vseh Jugoslovanov izpod tujčevega jarma mi Slovenci. Danes lahko beležimo, da iz Pariza ni pričakovati za nas Slovence prave svobode vseh naših bratov in še manj pa — pravičnosti.

Za nas Slovence je pač največje zlo, da ne posedamo v Parizu onega velesilnega zagovornika, ki je vedno podpiral balkanske Jugoslovane pri zgradbi svobode in samostojnosti — Rusije. Rusijo samo, to zagovornico jugoslovanstva, so izključili iz pariških mirovnih posvetovanj. Vendar sovjetska Rusija se ni nič zmenila za to izključitev od strani entente, lotila se je sama dela in preureditve svojih zmedenih notranjih razmer. Boljševiška armada je str'la in pomendrala ob tla vse protisovjetske armade in danes stoji ta od entente zapostavljena Rusija na krepkih nogah milijonsko močne in dobro oborožene armade, pred katero so se začeli tresti Angleži v Indiji, Poljaki in Rumuni.

Veliko bolj nego jadransko vprašanje je začela zanimati Francoze in Angleže vojaška premoč sovjetske Rusije, za katero se ni nikdo zmenil, ko se je sklicavala mirovna konferenca v Pariz. Danes se posvetujejo v Parizu vsi francoski in angleški vojaškornariški šefi, kako zastaviti ali vsaj omejiti vojaški naval sovjetske Rusije.

Z vojaško silo užugati po želji entente sovjetsko Rusijo so skušali: Kolčak, Judenič in Denjkin. Ta nasilni poizkus je končal s popolnim porazom teh generalov.

Bodo li zamogli Anglija in Francija se postaviti po robu sovjetski armadi z vojaško silo? Ta poskus je neverjeten in nemogoč. Odtod tudi nervoznost in strah Angležev in Francozov pred sovjetsko Rusijo.

Manjšim narodom, katere je odslovila pariška konferenca kot neznosno obremenjene in razočarane nad svetovno pravičnostjo, se je z neverjetnim povzdigom sovjetske Rusije rodil nov up, namrec: Kar je zagrešila nad nami pariška konferenca, bi naj popravila in predrugčila na občno zadovoljnost — Rusija.

Na spomlad, če že ne prej, pride naval sovjetske armade preko Poljske, Galicije in Rumunije. Kaj čaka nas Jugoslovane? Že carska Rusija nam je bila ključ do svobode in samostojnosti, tudi sovjetska Rusija ne bo tlačnila svojih jugoslovanskih bratov, za katerih svobodo je stopila v svetovno vojno carska Rusija. Tudi nam Jugoslovanom naj velja kot žar upa v boljše, res slovansko prihodnost geslo: Za kar sta nas ogoljufala Pariz in Italija, nam bo vrnila Rusija, ki vstaja in se vali na pomoč vsem zatiranim na strah Angležev, Francozov in Italijanov.

Naloga nas Jugoslovanov je, da posvečamo več pozornosti dogodljajem v Rusiji, odkoder nam bo posvetila zvezda pravičnosti, osvobodjenja vseh naših zabljenih bratov in naše državne moči veliko poprej, nego s Pariza, ki pozna le Italijana, ne pa nas Jugoslovanov, ki smo za Pariz malenkost, katero se poriva sem in tja po volji pogotovcev, ki nimajo pravega čuta za usode malih narodov, katerim je posvetil v temo sužnosti še le sedaj po vojni prvi žar svobode.

moupravo. Kolikor morejo občine same zadostiti svojim potrebam, naj država ne posega vmes. Le v tem, česar občine same ne zmorejo, naj jih država podpira. Na Angleškem, kjer so občine največ storile za socialno blaginjo vseh slojev, je vedno veljalo načelo: „self government“, občinam samoupravo! Dalje samouprava dežel. Velike, moderne države ne morejo več centralistično reševati svojih nalog. Samouprava dežel pomeni razbremenjenje centralne uprave. Silno mnogo javnih poslov, bi se dalo opraviti ceneje in bolje, če se da deželiam več samouprave. Država s pametno urejeno samoupravo dežel, občin itd. je organizem, kjer vsak ud. vrši sebi izročeno nalogo. Centralistična država pa je le skupek atomov, kjer je vsako samostojno udejstvovanje v državnem življenju onemogočeno, kjer vse vlada le birokrat. Zato centralizem pospešuje razkroj države, kakor v stari Avstriji. V centralistični državi ni mogoč noben pravi napredek, ker v njej ni organskega življenja, samouprava pa vzbuja in razvija skrite življenske sile, daje ljudstvu novih pobud, novih nagibov in novih moči za gospodarski in sploh kulturni napredek. Centralizem je protinaraven, ker zatira in ubija sodelovanje ljudstva. Samouprava ima svojo podlago v naravnem pravu: Države so nastale le, ker občine in dežele niso mogle zadostiti vsem svojim potrebam; zato ima država pravico posegati v občine in dežele le v toliko in le tam, kjer same ne zmorejo ugoditi potrebam. Edino samouprava more tudi uspešno braniti naravne pravice manjšin v državi n. pr. Ircev proti Angležem, Jugoslovanov v nekdanji Avstriji.

Samouprava temelji v naravnem, božjem pravu, zato je zahteva po samoupravi v programih vseh katoliških političnih strank. V Nemški Avstriji se bori krščansko-socialna stranka za samoupravo dežel, centralizem hočejo socialni demokratje. V Cehoslovaški so Slovaki in Moravani, kjer ima katoliška ljudska stranka najmočnejšo oporo, za samoupravo Slovaške in Moravske. V Italiji se je mlada katoliška ljudska stranka izjavila za kar najširšo samoupravo novih krajev, tudi Julijske Benečije, domovine naših odtrganih primorskih bratov. V Svici katoliška ljudska stranka že nad 80 let odločno brani samoupravo kantonov pred centralističnimi stremljenji radikalne stranke. Pri tem se opira na ljudstvo. Revi

Samouprava — program krščanskih strank.

Nasproti pretiranemu centralizmu liberalnih in socialističnih strank se stranke s krščanskim programom po vseh državah borijo za samoupravo, bo-

disi občin bodisi dežel. Samouprava je bistvena točka krščanskega socializma. Samouprava občin: Občine so državiče v malem, zato morajo imeti neko sa-

LISTEK.

Mladostno junaštvo.

(Zgodovina malega junaka. Poslovenil Peter Paulič.)

Ni bil več prejšnji lahkomiselni Slavko, odkar mu je njegov gospodar dovolil, da sme vsak dan nositi živež na francosko torpedovko. In kadar je bil na tej svoji uradni poti, je stopal, zbran, resen. Njegovi tovariši so ga pogosto spremljali do Adamičevega mola, kjer je bila zasidrana torpedovka. S zavistjo so gledali, kako so se mornarji prijazno žnjim pogovarjali in mu gledali njegove bujne, temne lase, med tem ko je Slavko rdečega obraza in ves blažen motril svoje francoske prijatelje s svojimi velikimi, živimi očmi.

Pa ne te zavidali so ga njegovi tovariši za njegovo službo, ampak tudi ponosni so bili nanj. Poleg njega so se čutili bolj varne, bolj korajžne in so na videz pozabili, da so bile onstran mola zasidrane še druge ladje s sovražno zastavo, pod sovražnim poveljstvom.

Glej, ravnokar se Slavko poslavlja od mornarjev. Se enkrat vsakomu poda roko, vsak ga še enkrat prijazno pogladi po licu in deček odhiti na suho, s svojim ljubeznivim nasmehom na ustih. Njegovi miadi tovariši, ki so ga že nestrpnost čakali, ga takoj vzevedajo med se in radovedno sprašujejo, kaj so mu povedali Francozi. Ni jih veliko razumel, zato tudi sedaj nima kaj prav odgovoriti, a zopet in zopet se grede njegove oči nazaj na ladjo, med tem ko ves srečen zatrjuje: to so vam fantje! Popolnoma so naši, na naši strani.

Tovariši se ga tesno oklenejo in tako se mala družba vrne po glavni ulici proti domu. Ponosno stopajo in samozavestno gledajo v oči ljudem, ki jih srečujejo zlasti tistim, o katerih vedo, da jih zavidajo za komaj dobljeno prostost. Visoko vzravnan in ponosno koraka med njimi zlasti Slavko, kakor bi hotel, da vidi ves svet hrvatski trobojni trak, ki ga nosi na prsiah.

Dobro ve, da te barve mnogim bodejo v oči. Toda to mu njegovo korajžo le še podžiga in vedno bolj je prepričan, da mora v teh lepih barvah biti nekaj velikega, skrivnostnega in čuti, da jih nositi, pomeni veliko, veliko . . .

Na to misel je prišel še le pred nekaj dnevi. Ko je nekega popoldne hodil ob morju, je opazil, da nobena ladja, ki so bile zasidrane v luki, ni imela zastave. To ga je osupnilo. Obstal je in dolgo gledal te nage jambore, ki so štrleli proti nebu otožno, kakor križi na pokopališču. In v resnici, ta svojih zastav oropana drevesa so pomenila smrt, da celo več kot smrt: bil je to še svez spomin na nekaj velikega, a gnitega, ki je razpadlo v prah.

Stara, večstoletna monarhija se je zrušila skupaj. — Slavko je o tem že bral in tudi praviti je slišal, toda še le sedaj, ko je gledal te jambore brez zastav, je popolnoma razumel velikost tega dogodka.

Se bolj se je njegovo hrvatsko srce razburilo in zatrepetalo prihodnji dan.

Bila je sreda, lep jesenski dan. Na vedrem nebu je plavalo solnce, ki ga je le od časa do časa zakril majhen oblakček a samo za trenutek. Zakaj v prihodnjem trenutku je že zopet posijalo na brezmejno morsko gladino, da se je videla, kakor čisto, raztopljeno zlato.

Ladje v luki so še vedno brez zastav.

Na obrežju se gnete neštivilno ljudstvo, ki koprneče pričakuje nekaj izvanrednega, velikega. Tudi Slavko ne manjka. Na svojem starem mestu na molu stoji, tam kjer smo ga videli včeraj. Sluti, kaj da pride, ve, da bodo vse te ladje razobesile hrvatsko trobojnico. Srce mu trepeče od veselega razburjenja. Nože se mu tresejo. Čuti, sluti, da pride nekaj popolnoma novega, do sedaj nepoznanega.

Kar zabobni topovski strel. Sirene na ladjah zavilijo svojo staro, znano pesem, trombe zapojejo in pozdravljajo slavno, narodno hrvatsko zastavo, ki v tem trenutku zavihra raz glavne ladje.

Slavko ne sliši več, ne vidi več ničesar. Kakor omamljen stoji, jok ga duši. Okoli in okoli povsod burno, navdušeno klicanje, ploskanje, petje . . . on pa joče. Drgne si z roko oči, da bi videl. Glej, že je nekaj videl: na najbližji ladji veselo plapola v vetru

delga, trobarvna zastava. Morje na lahko valovi in nekaj valčkov, ki se v solncu svetijo, kakor brušeni dijamanti, se prijazno zažene proti Slavku, kakor da bi prinašali pozdrave daljnega oceana svojemu mlademu znanču.

Kako lepa ta hrvatska zastava! . . . Oh, ko bi samo eno uro smel jadrati v njeni senci! . . . je vzdihnil tik poleg Slavka star mornar sivih las, ki je še vedno stal odkrit.

In visoko zgoraj na nebu se je solnce trudilo izbežiti se malega, sitnega oblaka, ki ga je zakrivalo, da ni moglo gledati tega veličastnega prizora ter ga obsijati s svojimi zlatimi žarki.

Res, kako lepa je naša zastava, ponavljal je Slavko sam pri sebi. In kakor v sanjah je iskal z roko hrvatski trak, ki ga je nosil na prsiah ter ga ljubko božal . . .

Nekaj dni pozneje pa je laška vojska — 20.000 mož s konjenico, topovi, oklopnimi avtomobili in nebrojno municijo izdajalski zasedla mesto. Takoj je tudi izšla na Jugoslovane stroga prepoved nositi narodne znake.

Odločno in jezno je Slavko zatrjeval svojim tovarišem: Jaz ga bom nosil vkljub temu. Kako pa se naj tudi prikaže pred svojimi Francozi brez svojega traka? Ti fantje ne vedo, kaj je strahopetnost. Če bi ga pa videli brez trobojnice, bi se gotovo iz njega norčevali, češ: Kak zajec, kak strahopetnež. In drugi, Angleži in Amerikanci bi storili isto. Kolikokrat je videl, da so hrvatske trakove, ki so jih otrokom iztrgali Lahť, francoski in angleški mornarji pobrali in jih njim nazaj pripeli na prsi. Gotovo, v tem okrasu mora biti nekaj svetega, kar vsi spoštujejo, razum naših sovražnikov, Lahov.

Vzeli ti ga bodo, so ga dražili mornarji na torpedovki. Naj le poskusijo, se je korajžno postavil fant.

Njegova srčnost je dopadla Francozom. — Prav imaš! Korajža velja!

Toda nekega dne, ko je mirno šel svojo pot, ga nenkrat napade tolpa lahonskih, pocesinih pobalinov. Obstopijo ga, nadlegujejo, pretijo.

Proč s to capo, ščavo!

Dalje prihodnjč.

zijska komisija za švicarsko ustavo se je leta 1848 o samopravi kantonov sama izjavila tako: „Četudi je narodno mišljenje dokaj napredovalo, je vendar kantonalni duh še vedno izrazit. Unitarski (centralistični) sistem bi se morda dal uvesti, pa ne ohraniti. Bo li Svica pozneje prišla do unitarskega sistema? Bo li potem namesto suverenih (samooblastnih) kantonov imela samo še okraje? Mogoče, toda čas za to še ni prišel. Kantonalizem ima pregloboke korenine. Tako preosnova (kantonalizem v centralizem) bi povzročil krizo, za katero Svica ni pripravljena.“

Več stoletij nazaj sega medsebojna — četudi rahla — zveza švicarskih kantonov. In vendar bi nasilni centralizem povzročil v Svici globoko krizo. Koliko resnejšo, naravnost državno krizo mora povzročiti pretirani centralizem pri nas Slovincih, Hrvatih in Srbih, ki smo živeli in se razvijali nad tisoč let državno popolnoma ločeni in imamo vsaki svoje narodne posebnosti. Avstrijski centralizem je privedel državo do razpada, ker se je upiral pravični samopravi narodov. V Jugoslaviji vzbujajo nasilni centralizem v ljudstvu nezadovoljnost in mržnjo do države ravno zaradi tega, ker centralistična uprava svojih nalog ne more povoljno rešiti. Pametna samoprava pa, ki pritega manjše državne dele občine in dežele in s tem ljudstvo samo kar najbolj k sodelovanju pri upravnih poslih, ravno s tem najbolj vzbujajo in goji v njem zanimanje, zmisel in ljubezen do države.

Politične vesti.

Jugoslavija.

Mirovna konferenca je prisodila Pečuh Jugoslaviji.

Beograjska vlada sama že čuti nujno potrebo parlamentarnega dela. Vse važnejše odločitve, katere je objavila vlada brez sodelovanja parlamenta, so zadele od strani SHS naroda na resen odpor. Kakor n. pr. rešitev valute v razmerju 1 : 4. Naša zunanja politika glede jadranskega vprašanja se tudi nikakor ni obnesla brez sodelovanja in soodločitve ljudskih zastopnikov. Naš zavoženi notranji in zunanji politični položaj zahteva to v sedanjih odločilnih trenutkih sklicanje parlamenta. Parlament naj končnoveljavns spregovori o valuti in poda ententi svoje zahteve v za nas življensko potrebni jadranski zadevi.

Po Beogradu se širijo vesti o sestavi koncentracijskega kabineta, kakor ga je že predlagal in zahteval Jugoslovanski klub davno. V ta morebitni novi kabinet bi naj vstopilo: 6 demokratov, 4 radikali in 2 člana Narodnega kluba. Socijalisti odklanjajo vsak vstop v ministrstvo, v kateremu bi bil kak član Jugoslovanskega kluba.

Pogajanja med vlado in opozicijo potekajo ugodno. Zelo velika je verjetnost sklicanja parlamenta v prvi polovici februarja. Parlament bi naj odločil: jadransko vprašanje in novi volilni red.

V Beogradu bodo v mnogih točkah tudi spremenili dr. Žerjavov volilni red za Slovenijo. Doha bivanja se bo znižala od dveh na eno leto ali na šest mesecev.

Za parlamentarne volitve bo razdeljena cela država v enotne okraje, katerim bodo še pritegnjena tudi mesta. Samostojni volilni okraji ostanejo tri mesta: Beograd s 5 mandati, Zagreb s 4 in Ljubljana s 2 mandati.

Protestna opozicija. Od vseh strani naše SHS kraljevine prihajajo protesti proti od Italijanov in entente predlagani rešitvi jadranskega vprašanja. Vsi klici SHS narodov so se strnili v eno edločno zahtevo: Zahtevamo svobodo za naše od Italijanov podjarmljene brate! Vlada naj odkloni ultimatum!

Kljub dejstvu, da se nam Francozi niso pokazali v zadnjem času prijazni v jadransko vprašanje, je postal francoski predsednik Deschanel Davidoviču brzojavke, v kateri zagotavlja v imenu francoske naše državi prijateljstvo zapečateno na bojnih poljanah, kjer so se borili Srbi ter Francozi rano ob nami za svobodo.

Ka ultimatum iz Pariza je odgovorila naša beograjska vlada, da smatra poročilo z dne 20. l. m. za prijateljski predlog in ne za povelje, zahtevajo od zaveznikov rok, potreben za pozorno proučevanje poročila. V tej noti predlaga naša vlada, da se poda jadransko vprašanje razsodišču ali ljudskemu glasovanju. Jugoslavija odklanja londonski pakt, katerega se ni udeležila. Vsi Jugoslaviji naloženi pogoji se odklanjajo. V tej noti povdarja naša vlada, da ni nikjer zajamčeno, da se bodo Jugoslaviji pripadajoča ozemlja ter Zadar in Reka kot svobodni državi pripadali, ker v zasedbo odločene čete so se izjavile same, da se ne bodo pokorile poveljem svoje vlade. Jugoslavija pa želi, da se reši sporne jadranske vprašanje prijateljskim potom.

Odgovor naše vlade na zaveznisko noto glede jadranskega vprašanja je napravil v ententnih krogih (brez Italije) zelo ugoden utis. Ameriško časopisje pozdravlja našo odklonitev, ker Amerika je uverjena, da se zanašajo Jugoslavlani na podporo svojih jadranskih zahtev od strani Zedinjenih držav. — vsa povelja se je vsa povelja in vsa povelja obla: občine, enake, tajne, direktne in čisto roporne volitve pravice.

Pogajanja med Jugoslavijo in Avstrije se bodo začela koncem februarja in sicer baje v Ljubljani med dr. Rennerjem in Davidovičem.

Hrvatska pučka stragka je poslala v Beograd protest proti izmenjavi kroge z držanjem v razmerju 1 : 4.

Narodna banka SHS. Med SHS vlado in Narodno banko je podpisana pogodba, s katero se spreminita Narodna banka v banko SHS kraljevine od 1. februarja.

Zamenjava bankovcev. Finančni minister je že izdal objavo, v kateri napoveduje, da se bodo začele jemati kroge iz prometa v najkrajšem času. Rok za izmenjavo se ge bo podaljšal, upoštevale se ne bodo naknadne prošnje. Izplačevala se bo polna vrednost brez odbitka. Takoj po izmenjavi bodo likvidirane 20% priznanice.

Bosanska pokrajinska vlada začenja s kulturnim bojem, ker je izdala okrožnico, v kateri napoveduje Marijine kongregacije in razveljavlja naredbo, da bi se morale dijaštvo udeleževati ob nedeljah in praznikih službe božje. Proti tej nečuvani demokrati naredbi so se izdali ostro odločni protesti na deželno, bosansko vlado in na ministrskega predsednika.

Predsednik za Slovenijo dr. Gregor Žerjav je podal demisijo (Hvala Bogu!). Ako bo demisija sprejeta (Bog nas usliši!), bi naj bil njegov naslednik dr. Kramer, ki pa se brani. (Dobro, ker je nezmožen in Žerjavovega kopita). Za podpredsednika je določen Albin Prepeluh. Dr. Ravnihar ostane pri poverjeništvu za pravosodje.

Italija.

Italijanska zbornica se sestane dne 3. februarja.

Italija je glede sporazuma z Jugoslavijo zelo optimistična. Italijanska vlada upa, da bo Jugoslavija popustila v svojih zahtevah. Italija se ne spušta v nobene dogovore več. Italijanski nacionalisti mislijo prirediti po vsej Italiji velike manifestacije z zahtevo, da se izvede londonski pakt.

Madžarska.

Volitve na Madžarskem. Na Madžarskem so se vršile volitve v njihov državni zbor. Volilni red je bil sicer veliko bolj modern, kakor pa nekdanji ali kakor zloglasni Tiszov načrt, Madžari sami zatrjujejo, da se bile popolnoma svobodne. Izvoljeni je največ tekozvanih krščansko-nacionalcev 61, za njimi pride stranka malih kmetov s 155 mandati. Samo par mandator so dobile neke druge stranke, ki se ja tudi načeloma malo razlikujejo od navedenih. Načelgo nasprotne stranke niso prodrle nikjer, izvoljen ni noben socijalist, noben republikanec. Z eno besedo: državni zbor je tak, kakor ga hoče vlada. Po razsulu so postali Madžari najprej kar čez noč vsi republikanci, ker to ententi ni imponiralo, postali so lecega lepega dne boljševiski, sedaj so se čez noč odrekli boljševisizmu in republikanstvu, ter čez noč postali monarhistično-krščanski. Ako jim tudi to ne pridobi naklonjenosti entente, postanejo lahko jutri zopet kaj drugega.

Rusija.

Milijonska boljševiska armada ogroža s svojimi oboroženimi silami predvsem Poljsko in Rsmunijo, kjer vlada grozen strah pred vojaškim preplovom sovjetske Rusije. Sam francoski maršal Foch je namenjen v Varšavo, da bi prevzel vodstvo ententno-poljskih čet, ki bi naj ustavile prodiranje boljševiske armade.

Protiboljševiški generali. Admira Kolčaka, katerega so ujele čehoslovaške čete, so ga izročile boljševikom v Irkutsku. Generala Judenča je aritirala estonska vlada.

Sovjetska ruska vlada je poslala Poljski izjavo, v kateri jej zagotavlja, da se lahko vsa gospodarsko in teritorijalno sporna vprašanja med Rusijo in Poljsko rešijo prijateljskim potom.

Dnevne vesti.

Tajnika SKZ. g. Zebota so gnali v preiskovalni zapor. Demokratije, socijalisti in Samostojneži so povzročili, da so v soboto dne 31. januarja odpeljali tajnika SKZ. v preiskovalni zapor. Bil je navno pri obedu med svojimi otročiči in z ženo pri mizi, ko pride policisti in mu javi zaporno povelje, izdano od okrožne sodnije v Mariboru. Kakor zločinec prve vrste je moral v spremstvu policajna na sodišče. Spominjamo se živo sličnih aretacij leta 1914, ki so imele ravno tako politični značaj, kakor Zebotova afera. Niso se dobile žrtve iz let 1914 zadoščenja, sistem avstrijski je propadel, in nov sistem demokratične socijalistične vlade se uveljavlja po Tisza-Sürgkhovem načinu. Toda tudi ta sistem bomo preboleli, dasi nas žalosti, ker prihaja od lastnih bratov nad liste najboljše može, ki so reševali jugoslovanske narode iz tlačanstva.

Demokratična svoboda. Odkar nastopajo demokratije, socijalisti in samostojneži skupno, so prežali vedno na požitvalnega Zebota, da ga onemogočijo. Ker so on ni upognil in z odločnostjo povsod zagovarjal krščanska načela in kmetske težnje, začetane v programu Slov. Kmetске zveze, so kovali vse mogoče načrte proti njemu. Propadli denuncijanti so ga tožili pri deželni vladi, pošiljali denuncijantske ovadbe na glavarstva, povsod so se izkazali očiki kot neosnovani. Sedaj so posegle oblasti vmes, državni pravnik in okrožno sodišče, ki ga je dalo zapreti. Potek preiskave boče dogonal, v koliko so bile oblasti upravičene za ta strogi korak. Zebot bi vendar ne ušel čez meje, če je res kaj zakrivil, da ga je treba tirati pred sodnijo! Zaupamo objektivnosti naših oblasti, da bodo brzo delala in ne bodo nepotrebni žrtev. V Sloveniji vendar ne bomo dočakali kak

drug Radičev služaj! Mila nam majka, daleč smo prišli!

Neznosno in neodpušljivo postopanje demokratov in socijalstov. Razmere postajajo pod to vlado vedno bolj neznosne. Clovek se ne čuti več varnega če ni demokratičnega ali socijalističnega naziranja. Kje je še kaj pravice za državljane? Socijalisti širijo javno na shodih ob meji in zlasti v Mariboru antidnastično propagando — brez kazni. Znano je, da o fem ve deželna vlada v Ljubljani. Do sedaj se ni ničesar okrenilo proti takemu hujskanju, ki deluje naravnost proti državi. Tajnika SKZ. g. Zebota, ki je rešil naše obmeje kraje, ki je deloval le v dobrobit ljudstva, ki je širil propagando za Jugoslavijo in za državnost v najbujših časih in najtežnejših dneh, tega moža vtaknejo v ječo kakor kakega zločince samo zato, ker je pristaš krščanske Kmetске stranke. Vi državniki, ki ste zaslepljeni, prosili še bos e Zebota, da bode reševal državno misel, zlasti ob meji!

Pristašem SKZ. na Stajerskem! Kmetije, kmefice, Vašega najboljšega zagovornika, požitvalnega Zebota so vtaknili demokratije in socijalisti pod ključ. Stiri mali otroci in žena žalujejo doma, ker so prepričani o njegovi nedolžnosti. Krušni njih oče je v zaporu, kot žrtev liberalno-demokratične gonje. Zbirajmo za trpečo družino sklad, da ne bode trpela pomankanje v tej draginji. Prispevke za družino pošiljajte na tajništvo Slov. Kmetске zveze v Mariboru (Cirilova tiskarna).

Darovi za Želctovo družino „Slov. Gospodar“ 500 K, „Straža“ 500 K, ravnatelj tiskarne dr. Jerovšek 100 K, Dr. Verstovšek 50 K, Slov. Kmetčka Zveza, 100 K.

Fej denuncijantje! Leta 1914 so nas Slovence denuncirali nemškutarji in razne slovenske propalice, ki so hotele splaziti kvišku. Vsi smo se zgražali nad temi šufi. Sedaj so prevzeli to nalogo podli ovaduh iz demokratičnih, socijalističnih in samostojnih vrst; ovajajo na vse strani naše poštene pristaše, ker se nočejo ukloniti njihovem nasilju. Ti izrodki človeške družbe dobijo tudi zasluženo plačilo, ki ne boče izstalo. Razkrinkali jih bomo, prej ko si oni mislijo.

Jugoslovanski dobrovolci zahtevajo od vlade kazen za vse poštenjake. Dobrovolci so zahtevali v Beogradu, da vlada na vsaki način dobi vse spise od avstrijskih oblastij, sodnij in vojaških komand, da zamorejo klicati razne krivce preganjanja naših ljudi na odgovor. Gospod dr. Graselii, mi pač trdno upamo, da še pridejo pravici v pest vsi spisi, katere ste Vi zagrešili kot špionaže oficir v Spilju in kot član „Überwachungsamta“ na Dunaju.

Državni pravdnik Graselii in premogovna agentura. Ministrski predsednik Davidovič je dal svoj čas državnim uradnikom smernico, naj si zboljšajo svoj gmotni položaj s postranskim zaslužkom. Tega mig ljaja od zgoraj se je hitro poslužil državni pravdnik Graselii in se vrgel na premogovno agenturo za mariborsko mesto, kar mu je vrglo postranskega zaslužka 3000 K. Dobro za enkrat, drugič bo plačal Pfeifer več. Opozarjamo to pot davčno oblast, da se pozabi pogledati pri priznanju osebne dohodnine gosp. Graselijia, ali je ta gospod priznal onih 3000 K kot čisti dohodek, ki mu ga je vrgla premogovna agentura. Med agenti vidimo državne pravdnike, kmalu jih bomo izsledili tudi med verižniki.

Dr. Viljem Pfeifer je obolel po poročilu „Delava.“ Živce so mu pretresli naši dokazi o njegovi resnicoljubnosti in „gospodarstvu.“ V V boleznih se pa clovek navadno spokori in krene na boljše pot. Mogoče bomo lahko pozdravili ozdravelega Vilka kot poljšanega spokornika.

Dr. Pfeifer sprejema v mestno službo tudi sovravnike Jugoslavije. V decembru je odpovedal doktor Pfeifer Slovincu in invalidu službo čuvaja na mestnem pokopališču. Vrgel ga je sodnijsko iz stanovanja dne 29. decembra. Le mestni sosvet je rešil naveža, da ni ležal na cesti. Dr. Pfeifer je protežiral proti slovenskemu invalidu Nemcu, v Gradee pristojnega Elsnigga, ki je celo hujskal proti državi, da ga je morala te dni državna oblast izgnati iz Jugoslavije. To je pa lepo! Dr. Pfeifer meče na cesto slovenske invalide in sprejema državni sorazne nemške hujskače v mestno službo! Sreča, da je državna oblast pravečasno z izgonom raztrgala to nenaravno ljubezenske razmerje „državotvorne“ dvojice Pfeifer-Elsnigg. Dr. Pfeiferja bode seveda zdaj srce bolelo, ker mora njegov ljubček Elsnigg oditi v Avstrijo, stradati. Da naj se tolaži. Saj je še veliko Nemcev in nemškutarjev ostalo, ki jim „državotvorni“ Pfeifer lahko pomaga do dobrih služb na mestnem magistratu! Ali državna oblast nič ne vidi, da naš Pfeifer ob ogroženi državni meji strelja brez lovske karte take kozle! Cas bi že bil, da taki „divji loveci“ izginejo iz naše meje. Mogoče se dajo uporabiti kje v Macedoniji.

40.000 delavcev iz Nemške Avstrije v Jugoslavijo. To novico so bobnali naši internacijonali po shodih, posebno znani Wallisch in z njo lovili — koline, dokler je ni naš list spravil v javnost. Za „Stražo“ jo je ponatisnil „Večerni list“ in razni dunajski listi. Sedaj pa jo odločno zanikuje sam državni tajnik za socijalno skrbstvo Hanuseff na Dunaju. S tem je postavljen na laž Wallisch ter je dovelj jasno, kakšnega orožja se poslužuje naša internacijonala, da levi z lažjo nezavedno ljudstvo in delavstvo v svoj taber.

Dopisnika „Volksstimme“ in v „Slov. Narod“ o razkazani aferi klerikalne pri podkupovanju magistratnega uradnika bomo kmalu razkrinkali. Kdo bi se tu mislil, da se poslužujejo najvišji gospodje v Mariboru Komunističnega glasla, katerega paragrafarna zahteva vsa mariborska slovenska javnost. Poročilo v „Volksstimme“ in „Narodu“ je laž, ki bi naj oprta danu

cijantsko dušo onega gospoda, ki je sedaj bolan. Tu di v tej zadevi se vidimo pred javnostjo.

Samostojni izdajajo po raznih občinah že tiskana navodila glede priprav za občinske volitve. Priporočajo pripravo kandidatnih listin in predlog volilnih komisarijev, ki bi naj bili za samostojne učitelje. (Od kedaj so pa učitelji kmetje? gospodje samostojni!) Pristaši KZ. vrzite proč ta vsiljena navodila in počakajte na naša. Ako je kdo podpisal od samostojnih in liberalcev vsiljeno mu kandidatno listo, naj prekliča takoj svoj podpis pismeno in med pričami! Naredba o novem volilnem redu še ni objavljena, toraj tudi dosednji morebitni podpisi kandidatnih listin pri pravočasnem preklicu neveljavni.

Samostojna in Paskola. Vsak obmejni Slovenec pljuni iz zaničevanja, če sliši ime ne samo bivšega zatiraleca obmejnih Slovencev, ampak naravnost krvnika — Paskola. Mahnert in Paskola to sta dve bratški tiranski imeni za zgodovino preganjanja obmejnih Slovencev. Čujte in strmite, Paskola, ta izvrhek slovenstva, se je vpisal v Samostojno, agitira in nastopa za to stranko nemškutarjev, štajercijancev in ovačubov, Urek, Mermolja in Drogenik: Ali ste še v Jugoslaviji? Kedaj pokličete in vpišete v vaše narodno izdajalske vrste še Mahnerta?

Protestni shodi zoper ultimata entente. V četrtek se je vršil v St. Ilju v Slov. gor. protestni shod zoper ultimata entente. Kljub pozni uri in naglemu sklicanju je bil zelo dobro obiskan. Govoril je dr. Lenard iz Maribora, bivši župan Thaler in domači gospod kaplan. Sprejeta je bila resolucija: Stara slovenska obmejna trdnjava St. Ilj protestira odločno zoper laški imperijalizem in ententarski kapitalizem, ki hoče 900.000 duš našega prebivalstva in naše najlepše pokrajine žrtvovati Italiji ter potegniti naši državi take meje, da nas Italijani lahko pri vsaki priliki napadejo. Pozivamo našo vlado, da odločno zavrne to uprav nesramno zahtevo in zahteva ljudsko glasovanje v celem spornem ozemlju z Italijo.

Izobraževalni tečaj v Konjicah dne 29. januarja je bil sijajno obiskan. Tako obiskanega podučnega tečaja še ni bilo na Slovenskem Štajerskem. Iz celega okraja je prišlo toliko ljudi, da je bila velika telovadnica konjiške slovenske šole natlačeno polna. Veliko jih v dvorani ni našlo prostora, stati so morali na hodnike. Prekrasen dokaz za ukaželjnost našega napredka ljubečega ljudstva in za njegovo neomejno zvestobo do naše Ljudske stranke in Kmetске zveze. Tečaj je otvoril in vodil preč. g. arhidijakon F. Hraščelj. Predavala sta dr. Hohnjec in Vlač. Pušenjak. Ob 5. uri zvečer je imel poslanec dr. Hohnjec predavanje za delavce, ki so organizirani v Jugoslovanski Strokovni Zvezi.

Novo volitve v Kmetijsko družbo. Smo že sporočali v naših listih, kako sijajno je zmagala naša Kmetiska zveza pri volitvah v Kmetijsko družbo. Pravilno in v ogromno večino je bil izvoljen predsednik naš pristaša kmet Iskra. Volitev drugih odbornikov so največji samostojni in liberalci onemogočili. Liberalno časopisje javlja, da je na zahtevo samostojnih rogovil dr. Zerjav to volitev razveljavil z utemeljitvijo, ker bi se moral sklicati občni zbor za podružnice in šole Slovenije, ne pa samo Kranjske. Odrejena bo baje volitev novih delegatov. Uradno pstriena še ni vest ni, pa pri samodržcu Zerjavu je mogoče vse! Dolžnost naših pristašev pa je, da tudi pri drugih morebitnih volitvah pokažejo združeni Kranjci in Štajerci nad liberalci in samostojnimi še bolj sijajne uspehe kot je bila prva. Na svidenje pri Filipih.

Glasbena Matica v Mariboru naznanja vsem učencem in učencem, da je primorana vsled vedno rastoče draginje, ki zahteva primerno povišanje plač profesorov, in vedno večje izdatke, posebno za kurjavo učnih prostorov, povišati ukovino od 24 K na 30 K, ozimno od 36 K na 40 K mesečno. Obenem vabi svoje pevke in pevce, naj se pridajo udeležujejo pevskih vaj, ki se vršijo vsak tork in petek v risalnici sloške meščanske šole v Cesarski cesti 1. Pripravlja se nekaj veliki koncert.

Glasbena Matica Maribor. Orkestralni odsek. V sredo, dne 4. februarja 1920 se vrši točno ob 13. uri 30 min. (6. uri 30 min.) v prostorih Matice, Götzova ulica, III. nadst. Togeththoff-ova cesta, zborovanje vseh članov orkestra. Obenem so vabljeni tudi vsi prijatelji glasbe, ki se zanimajo za uspešno delovanje in članovi Matičnega orkestra. Na dnevnem redu so poudarila odbora, dopolnilne volitve in važne organizacijske zadeve in je dolžnost vsacega interesenta, da se tega zborovanja udeleži. Zato prosimo za točno in polnoštevilno udeležbo. Po zborovanju se vrši ob 19. uri 30 min. (7. uri 30 min.) redna vaja celega orkestra. — Odbor.

Nov Dijaški kuhinji v Mariboru. Skupina mariborskih zdravnikov je podarila mariborski Dijaški kuhinji 80 K mesto od akademskega plesa vrnjene v stopnje.

Vilma. V noči od petka na soboto se v lomih neznanke in pisarne odvetnika dr. Lipolda v Mariboru med drugim odnesli tudi dva pisalna stroja: Steiner št. 6802 in Yost 15-2102.

O neštevih dogodkih v mariborski želez. delavnicah, ko je naša nemškonaacionalna internacionalna vrgla slovenske delavce na cesto, priobčujo se naj v listih komisarijat ministrstva saobračaja v Ljubljani pojasnilo, v katerem skuša dokazati, da je žalostna dogodka povzročilo „baje“ nesporazumljenje med delavstvom. Vse dolgo pojasnilo hoče povedati, da je bila ta zadeva malenkosten dogodek, kateri skop ni vreden, da bi se ga omenjalo v javnosti, ker se slabo razburja pe nepotrebnem že itak nemirni duši. — Hrovi se pridruži množica okrog 100 oboroženih delavcev, ki se sovražni način razen in vseh

državi ter vrže na cesto naše ljudi, ki jim je dobrobit naše države nad vse, je to malenkost, kaj ne? Mi bi privoščili, da se bi gospodom okrog ministrstva saobračaja samim pripetila taka malenkost. Ako ni prišlo do pobojev, se nimamo zahvaliti internacionalcem, ampak samo razsodnosti naših ljudi, ki so se umaknili brez vsakega odpora. Značilno je, da se je vrglo na cesto v naši državi naše ljudi, katerim se kaj podobnega ni pripetilo niti pod rajnko Avstrijo, dasi delajo v teh delavnicah že po dvajset, da celo trideset let. Značilno je tudi to, da se je to nasilstvo zgodilo takoj po sklenjenem premirju. Sicer pa so do volj jasno govorili protestni shodi o tej zadevi, kakor tudi delegacija jugoslov. železničarjev v Ljubljani. Iz vsega pojasnila je pa razvidno, da je gospode pri saobračaju o vsem informiral zopet vedja tukajšnje internacionalne Nahtigall, ki se dela v Ljubljani zavrednega Slovenca, tukaj pa vodi boj s svojimi sodrugi za nemško nacionalno. Ta gospod zna z nekaterimi drugimi imenitno voditi gospode v Ljubljani za nos. Kadar pride kaka komisija iz Ljubljane, takrat je v delavnicah vse polno slovenskih plakatov, češ, poglejte, da smo slovenski internacionalci. Drugače je pa slovenski lepak bela vrana v delavnicah. Gospodi okrog saobračaja pa povemo, da je napačna metoda prikrievanja in omalovaževanja. Ravno s tem se ljudstvo razburi in nastanejo iz komarjev — sloni. Na preiskavo smo res radovedni, še bolj pa na kaznovanje krivcev. Saj izmed kakih 400 ljudi ne bode težko najti — pravih. Sicer pa zadege gotovo večja krivda razne voditelje, kakor zapeljano delavstvo, pa naj se ti pišejo Nahtigalli, Vogrincil Beneši, Flajski alt pa Wallischi in podočano.

O razmerju med cerkvijo in državo predava v petek, dne 6. t. m. zvečer ob pol osmih v dvorani J. S. Z. (Flosarska ulica) p. Gabriel. V času, ko se napoveduje in pričinja pri nas kulturni boj, je za vsakega važno vedeti, kako naj bo razmerje cerkve in države.

Pobrezje pri Mariboru. Umrla je dne 26. jan. vdova Marija Nendl, posestnica, v 87. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil dne 28. jan. na magdalensko pokopališče na Pobrezju. — Dne 27. jan. je umrl St. Detiček, sin občinskega babice, v nadebudni mladeniški dobi na jetiki. Pogreb se je vršil dne 29. januarja na cerkvenem pokopališču na Pobrezju. Svetila obema večna luč!

Resnica o Smarju. „Samostojne“ razbojnice, ki so brez vzroka gapadli naše govornike in pristaše na podučnem tečaju v Smarju, je vzela pod svojo materinsko zaščito dr. Kukovčeva „Nova doba“. Slavni dr. Zabukošek, advokat in Smarju, sedaj goreč pristaša „Samostojne“ je pomagal skrupucati tozadevni članek v „Novi dobi“. Namen celega skrupucala je, da bi liberalni list branil samostojne razbojnice in odvlatil krivdo od Habjana. Saj vemo zakaj. Habjan, t. j. fisti slavni mesar in gostilničar, ki se je tako dolgo dokler je ječal v dolgovi, delal naši stranki sladkega in milega, a sedaj priročni s tolovaji nad nas. To je fisti Habjan, ki bi rad postal župan trga Smarje. V poročilu „N. d.“ je polno najgrših laži in zavijanja. Resnica je in to pribijemo še enkrat: V Habjanovi gostilni so se med tečajem zbirali najgrši pre-

iz vseh orloških župnij. „Nekdo“, ki je hodil kupovat nekaj dni pred tečajem vino in živino, je poiskal vse tiste, ki so znani kot kričači in pretepači ter jih povabil v Smarje. Nekaj dni pred tečajem se je tudi vršilo posvetovanje, kako bi samostojni, skupno s socialisti razbili tečaj. Resnica je, da je Zebota sunil divjak iz Slivnice z nožem in da so mu samostojni ukradili njegove spise. Iz žepa njegove suknje ki je ležala na mizi v ozadju odra, je tudi ob napadu zginila lista. Vsi udeleženci so bili sami priče, da je g. Gobec iz Mestinjega ob 1. uri opozoril naše, da se v ozadju dvorane pripravljajo samostojni na napad. In res je začel mesar Habjan po divje tuliti in razsajati. Dejstvo je, da je bil Habjan povzročitelj napada in nosi on tudi odgovornost za posledice. Naši ljudje niso pretepači, branijo se le v skrajnem slučaju. Radi tega je tudi povsem umljivo, da se je Habjanu z njegovimi divjaki posrečil ta ostuden napad, ki priča o veliki „oliki“ samostojnežev. Divjaški napad na naše mirne ljudi je rodil ne samo v Smarju ampak v celem okraju in se preko njegovih mej za našo stranko stotore sadove. Ljudje, posebno resni kmetški možje so opregledali, kakih divjaških sredstev se poslužujejo samostojneži in njih zavezniki, zagrizeni liberalci in socialisti. Lepi bratci so se našli v Smarju pri divjanju proti mirno zbirujočim krščansko mislečim Slovencev: samostojni mesarji in krevarji, ki bi radi postali župani, boljševiški podčastnik — „vojni dobičkar“, bujskajoči liberalni pisarji, socialdemokratski pretepači in vsi fisti, ki radi brezplačno praznijo Habjanove litre. Le zavijajte resnična dejstva gg. liberalci in samostojneži, le tlažite se s „kostruni“, naša stvar gre naprej. Kostrune z nožmi, gorjačami in gušimi fajei pa vam iz srea privoščimo. Pošteno ljudstvo v Smarju in celem okraju pa je zveste na strani Kmetске zveze.

Jugoslovanski tisočaki s pomarejenimi žigi. Jadranska banka v Ljubljani poroča: Kakor smo zvedeli iz zanesljivega vira, kurzirajo na Dunaju jugoslovanski tisočkonški bankovci, maskirani z žigom „Jadranska banka, Ljubljana“ v eni vrstici. Dovoljujemo si, opozarjati javnost na dejstvo, da so bankovci s tem žigom brezdvomno falzifikati, ker je uporabljala naša banka pri žigosanju vključno žige s besedilom „Jadranska banka — podružnica Ljubljana“ in sicer, kakor oddeljeno v dveh vrsticah.

Prepoved izvoza tujih valut. Prepovedana je izvoz francoskih in švicarskih frankov, belarjev, angleških funtov šterlingov, godišnj ducatov in italijanskih

kih lir preko gotovih, v naredbah natančneje navedenih svot. Opozarja se, da delegacija ministrstva financ ni upravičena, da daje izjemna dovolila za izvoz višjih zneskov. Za takšna dovolila se je obračati neposredno na pristojno ministrstvo financ (generalni inšpektorat) v Beogradu. V dotični vlogi naj prosilec navede in verodostojno dokaže, v kak namen želi izvoziti tujo valuto. Izvoz vseh ostalih valut, ki ne spadajo med gori našete, je docela prost.

Pravi naslov za Družbo sv. Mohorja je Prevalje, Koroško.

Za invalide. Ministrski svet v Beogradu je dovolil za preskibo invalidov kredit 25 milijonov dinarjev mesečno. S to svoto bi se naj regulirale invalidne doklade in pokojnine vdovam ter sirotam padlih vojakov. V Srbiji se bodo izplačevale te doklade v dinarjih, pri nas pa v kronah. Vsa skrb za invalide bo odslej osredotočena v ministrstvu za socialno skrb ki se bo imenovalo od sedaj za naprej: ministrstvo za socialno politiko in invalide.

Lovski krogi. Podpisano društvo opozarja, da nameravamo dobiti večjo količino divjačine, predvsem jerebice za pozivljenje slovenskih lovišč, ki so med vojno neizmerno mnogo trpela. Dogovarjamo se z nekaterimi veleposestniki v Nemški Avstriji, ki so pripravljene prepustiti nam nekaj divjačine. Cene pa še niso fiksirane, vendar niso pretirane. Pozivljamo tiste lovce, ki si hočejo nabaviti jerebice itd., naj to nemudoma sporoče podpisnemu odboru. Stvar je pereča in bi prigrasov po 5. februarju ne mogli več upoštevati. — Odbor Slov. lovskega društva v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8.

Mariborski Orel vabi svoje člane in prijatelje na fantovski večer, ki se vrši v sredo 4. t. m. zvečer ob pol 8. uri v dvorani Kat. pom. društva (Apotekarjeva ulica). Na razgovoru bodo važne notranje zadeve in posebej predmet: Orel v javnem življenju.

Razgled po svetu.

Dunaj zahteva priklopitev k Nemčiji. Nacionalistična demokratična stranka je sklicala 25. t. m. na Dunaju v rotovž in pred to poslopje ogromno zborovanje z bojnim klicem: „Glad ali priklopitev!“ Razni govorniki tega zborovanja so zahtevali odločno združenje Avstrije z Nemčijo, ker Avstrija se sama ne more držati in so Avstriji že tudi siti vednega beračenja pri ententi. Zborovanje je zaključila resolucija, ki pravi: Naše ljudstvo poginja, vi veste (Avstrijska republika), da mu ne morete pomoči. Pustite nas k našim bratom, pustite nas k Nemčiji, ne tirajte nas predaleč, da ne razdere razjarjeno ljudstvo proti vaši volji (vlade avstrijske) mejnika, ki ga ločijo od matere zemlje.

Avstrija je začela te dni z žigosanjem oro in dvekronskih bankovcev.

Nemški generali v boljševiški armadi na Ruskem. Sibirske čete boljševiške armade poveljuje nemški general Blücher. Boljševiški polk 28 je zavzel Omsk pod vodstvom nemškega generala Isena. Nemški generali in vojaški strokovnjaki so pridržani v Moskvi raznim boljševiškim vojaškim komisijam.

Izguba Nemčije na deželah in ljudstvu. V letu 1910 je obsegala Nemčija 540.857 kv. km in prebivalstva pa 65 milijonov. Po mirovnem sklepu je morala odstopiti Nemčija 65.014 kv. km s 6 milijoni prebivalstva. Od teh od Nemčije odtrganih prebivalcev govori: 3.8 milijona nemški jezik, 1.7 milijona poljski in 240.000 francoski. Pokrajine ljudskega glasovanja, ki so deli Pruske, obsegajo 33.429 kv km s 3 milijoni prebivalcev. Od teh govore nemški 1.352.000, poljski 1.253.000 in 134.000 danski. Nemčija izgubi torej v tej vojni 98.443 kv km — 18% dosedanjega obsega — in 9 milijonov prebivalcev — 14% predvojnega stanja prebivalstva.

Izročitev bulgarskega kralja Ferdinanda. Srbska vlada je zahtevala od vrhovnega sveta izročitev bulgarskega kralja Ferdinanda, ki se nahaja v Nemčiji.

Smrtna kazen na Poljskem v obrambo železnice. Poljska republika pripravlja zakon o smrtni kazni za vse one, ki bi se pregrešili s poverjenjem, tatvino in goljufijo, pa tudi oni, ki se pustijo podkupiti. Železniški minister zahteva upeljivo te postave, da upostavi enkrat red na poljskih železnicah in se enkrat končajo grozne in neznosne razmere pri železnicah.

Število brezposelnih v Berlinu je znašalo takoj po vojni 52.000; leta 1919 je naraslo na 187.000 in je padlo sredi meseca januarja 1920 na 59.000.

Morilec ruske carjeve družine, 14 po številu, so bili vsi usmrčeni radi umora carske družine in ker so oropali mrtva trupla.

V Egiptu — v Taupi je došlo do krvavih spopadov med angleškim vojaštvom in domačini. Ubilih je bilo pri tem boju 20 domačinov, 55 oseb pa ranjenih.

Uvez v Anglijo. Kakor poroča naša trgovska agencija v Londonu trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, je angleška vlada prepovedala uvoz sintetičnih barv, sintetičnih drogerij, opt. stekla in drugoga steklenega blaga, porcelana, optičnih instrumentov in raznih kemikalij. Poleg tega je do nedeljne odločbe zahtevan uvez Rusija.

Mala naznanila.

Kupimo prazna vrata. Ponudbe na „Balkan“ trg. šped. in komis. del. družba v Mariboru. 42

Jesenske prasce in več vozov proda Tratenšek Sv. Jarij ob Pesnici. 74

2. lopa harmonija na prodaj v Mariboru, Tegetthofova ulica št. 64, I. nadstropje. 65

Želim mesta oskrbnice ali gospodinjne na deželi. Razumem vsa v ta poklic spadajoča ženska dela in ne gledam na veliko plačo, ampak prijamo ravnanje. Naslov tukaj. 73

Les

rezan, tesan, okrogel, drva in oglje kupi v vsaki množini

„Sever“

društvo lesnih industrijalcev dravske doline

MARIBOR
Tegetthofova cesta 45.

Cebelni vosek,

nube satine in odpadke sveč kupuje po najvišji dnevni ceni J. Kopač, svečar v Ljubljani, Gospodarska cesta 90, Spodnja Šiška. 1799

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. Viktor Glaser, lesna trgovina v Rušah pri Mariboru. 1796

Prodajam posestvo v dobri legi na ravni. Tudi zamenjam za manjše! Posstvo obstoji iz njiv, travnikov, gozda, pol orala v inograda, vsega skupaj 28 oralov. Zraven je tudi mlin! Več pove Anton Zerjav, postaja Brežice. 78

„Vardar“

sladna kava na debelo in drobno!

glacirana in neglacirana odprta v vrečah, kakor tudi glacirana v zavoj po 200 in 500 g poljubno množino po najnižji dnev. cen. prodaja

Jvo Glogovič.

Glavni trg št. 21
podružnica MARIBOR.

Perzijsko kožo, vezano dekliško obleko, belo obleko, belo moire-svilo, roza-atlas, bel dvojnat barheat, celo obleko, bluze, roza-atlas-čevlje, nove bele polčevlje št. 38, rjave pariške svilnate flornogavice, rokavice, nove brisače, mojderce, drsalice, vesane hlačičke, moške spodnje hlače, daljnogled, britev, vezano pisalno mapo, svilnate trake, žimnice za stole iz usnja za boljše, ortopedični sobni telovadni aparat, ročnike, špagat, izrezljano držalo za brisačo, majhen železni štedilnik, veliko banjo za perilo, škafa, likalno desko, štelajo in razno drugo proda gđ. Šmidl, Maribor, Koroška cesta 18, I nadst. 76

Dobava jekla.

Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago ca 4-5 vagonov jekla. Jeklo bomo skušali oddajati v večjih množinah. Interesenti naj se sglase pri našem uradu do 7. februarja v Ljubljani. 77

Prva slov. brivnica

Tegetthofova ulica št. 22

(preje g. Gredlić) se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo jamči
1824 Fran Novak, brivec.

POZOR.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel glavni zastop Vzajemne zavarovalnice

banke „SLAVIJE“ v Pragi

za sodnijske okraje:

Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica, Maribreg in Slov. Gradec 1

ter prosim, da se interesi tozadevno obračajo za pojasnila na spodnji naslov. Zavarovalnica sprejema vsa zavarovanja kakor, proti požaru, vlomu in življenju po najnižji ceni ter se slav. občinstvu najtopleje priporoča. Spoštovanjem

Martin Stadler, glavni zastopnik banke „Slavije“ v Mariboru, Vetrinjska ul. 30.

Zavarovanje zoper škodo po požaru!

Edina slovenska zavarovalnica zoper škodo, povzročeno po požaru je ljubljanska 1563

Vzajemna zavarovalnica.

Glavni zastop za naše obmejne kraje je v Celju (Breg); v Mariboru daje pojasnila zastopstvo „Vzajemne“ v pisarni Angasse št. 10; v Kamnici pri Mariboru pa v pisarni Posojilnice. Jugoslovani, zavarujte se pri domači zavarovalnici.

Slovenski slaščičar MILAN KOSER: MARIBOR

Grajski trg

se priporoča cenjenemu občinstvu in za naročila finega in navadnega peciva in slaščic za gostije in domače potrebe. 1650

Inserirajte v „Straži“!

ki je neoporečno najbolj razširjeni list.

NAZNANILO!

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem 15. t. m. prevzel staro renomirano veletrgovino

Oskar Reiter-jero v Slovenjemgradu

katero bom vodil v istem velikem obsegu kakor moj prednik.

Moja dolgoletna praksa v različnih veletrgovinah mi bo omogočala svojim cenj. odjemalcem v vsakem oziru ustrezati.

Posebno važnost bom polagal na solidno, prijazno točno in hitro postrežbo.

Imel bom vedno veliko izbiro manufakturnega, specerijskega in železninskega blaga, katerega bom oddajal na drobno in debelo.

Kupujem vse deželne pridelke po najvišjih dnevni cenah.

Za obilen obisk se priporočam

64

z odl. spoštovanjem

Alojzij Dular.

Izurieno uradnico

stenografinjo sprejme dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru. 61

Alojzij Gnušek

kom. skladišče Maribor, Glavni trg 6. 1 srajca, lepo pisana z ležečim ovratnikom, dobro šivana 1 komad 85 K, 1 p. črnih ženskih nogavice 38 K, trgovcem popust, črn in bel sukanec po dnevni cenah.

Nadomestiti

se zamore popolno pomanjkanje bombaževega blaga, oziroma zelo visoka cena istega, z barvanjem domačega platna za poletno obleko.

Barvam

moško in žensko obleko svetlo in temno, v modri, rjavi, črni, sivi in zeleni barvi

Izdelam

za žensko obleko ubeljeno domače platno, najmanj 8-10 m dolgo kot modro (plavo) tisk (po vzorcu).

J. Pinterič.

tovarna modrotiska Velikovec, Koroško.

E. KOHNSTEIN in A. REISMAN

trgovina z usnjem
MARIBOR
GRAJSKA ULICA 20

priporočata slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega usnja ter čevljskih potrebin po najnižjih cenah. 52

„IDEAL“

Fran Josipa cesta 9 Maribor Vetrinjska ulica 18

Pralnica, Svetlolikalnica

Čistilnica

za ženske in moške obleke. Vodstvo odlikovano na razstavi v Parizu 1914.

Potrebujete trpežne

? čevlje?

Potem si oglejte veliko zalogo pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2

tam dobite zanesljivo močne, vsakovrstne čevlje, po najnižji ceni tako tudi galanterijsko blago, torbice za trg, potne košare itd.

Pestrebza točna!

Gene brez konkurence!

Pšenične otrobe v vsaki množini tudi

cele vagone se dobivajo pri tvrdki

Ferdo Sert, uvoz in izvoz Maribor, Koroška cesta 21

Lesni trgovci!!

V zelo prometnem trgu na Sp. Štajerskem bi bila izvrstna trgovina z deskami in latami. — Prostor zelo pripraven zato ter prodajo lesa bi prevzel trgovec posestnik iz omejenega kraj. Ponudb. p. „dober uspeh“ na upravn. „Straže“ 69

Združene veletrgovine ANTON KOLENC, ELSBACHER CVENKEL IN RAVNIKAR

v CELJU

se priporočajo k nakupu na debelo žita, mlevskih izdelkov, kolonijalnega in raznovrstnega tu- in inozemskega blaga.

Točasno imamo oddati: fini špirit, milo, oves, svinjsko mast in kisovo kislino. 68

Karel Kocijančič

kamnoseška industrijska obrt v Mariboru

Schillerjeva ulica 25

priporoča svoje zelo bogato zalogo v žrkih, nagrobnih spomenikov, ploščah za umivalne mize in za pohištvo, vsa betonska in podobarska dela. Prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča cerkvena dela kot oltarje, prižnice, ter sploh vsa cerkvena dela v kamnu, kot svedoči mariborska frančiškanska cerkev. Ves obrat na stroje! Lastni kamenolom pri Slov. Bistrici, industrija za granit, mramor in sienyt. 1664—42